

VU Research Portal

Stage- en scriptiebegeleiding ondersteunen met Blackboard

van Boxel, P.; van der Sluis, E.C.

2003

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

van Boxel, P., & van der Sluis, E. C. (2003). *Stage- en scriptiebegeleiding ondersteunen met Blackboard*. Onderwijscentrum Vrije Universiteit.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Stage- en scriptiebegeleiding ondersteunen met Blackboard

Projecttitel: Een learning community voor opdrachtgevers en uitvoerders van stages en afstudeeropdrachten
Projectcode: ICTO FEWEB/ 6-03
Faculteit: FEWEB
Projectperiode: augustus-oktober 2003
Opgesteld door: drs. P. van Boxel (Onderwijscentrum VU)
Dr. E.C. van der Sluis (FEWEB, afdeling M&O)
Datum: oktober 2003

Contactadres:

ict_o Onderwijscentrum VU
De Boelelaan 1105, kamer 1G 26
1081 HV Amsterdam
www.icto.vu.nl
tel. 020 - 4445478
info@icto.vu.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Uitgevoerde activiteiten.....	2
2.1	Context en doelstellingen van het project.....	2
2.2	De keuze voor de digitale leeromgeving Blackboard	2
2.3	Inzet van Blackboard bij de begeleiding van scripties en stages	3
2.4	Kennisdisseminatie m.b.t het project.....	4
2.5	Het creëren van een Learning Community.....	5
2.5.1	Inhoudelijke randvoorwaarden.....	5
2.5.2	Organisatorische randvoorwaarden.....	6
3	Conclusies en aanbevelingen.....	7

Bijlagen:

- 1) ICTO Projectaanvraag

1 Inleiding

In het kader van de jaarlijkse projectenronde van de afdeling ICT&O van het Onderwijscentrum VU heeft dr. E.C. van der Sluis van de faculteit Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde (afdeling Management en Organisatiekunde) in maart 2003 een projectvoorstel ingediend over de opzet van een learning community ten behoeve van studenten die bij bovengenaamde stages en afstudeeropdrachten uitvoeren. Meer specifiek behelst de aanvraag een verzoek ter verkrijging van ondersteuning bij het bouwen van een website ter facilitering van deze community.

Het projectvoorstel (zie bijlage 1) is goedgekeurd door de Adviesgroep ICT&O en is in juli 2003 van start gegaan met een looptijd van 3 maanden. De in het voorstel omschreven doelstellingen waar ICTO expertise bij gevraagd werden, zijn inmiddels bereikt en dit rapport beschrijft de activiteiten die in de periode juli t/m oktober 2003 zijn uitgevoerd door de docent in samenwerking met een onderwijskundig adviseur van het Onderwijscentrum VU (drs. P. van Boxel).

2 Uitgevoerde activiteiten

2.1 *Context en doelstellingen van het project*

In eerste instantie is het nuttig om te verwijzen naar de projectdoelen zoals deze in het oorspronkelijke voorstel zijn beschreven:

“Het project dient om een website te starten ter ondersteuning en facilitering van de studenten die hun stage lopen en scriptie schrijven bij de opleiding M&O (en die begeleid worden door dr. E.C. van der Sluis). Het is de bedoeling dat studenten op deze website met elkaar in contact kunnen treden om hun bevindingen, ervaringen, of eventueel problemen met elkaar te bespreken. Deze website moet dan een soort “learning community” worden waar zij van elkaar kunnen leren. Ook zou deze website toegankelijk moeten worden voor het management van de organisatie die de stage begeleidt zodat ook zij zich kunnen mengen in discussies en kunnen beschikken over de scripties die door studenten van de VU zijn geschreven.

Naast een discussieplatform zou deze website namelijk ook kunnen worden gebruikt om de uiteindelijke scripties te vermelden als downloadable documenten. Zodoende worden de scripties toegankelijker gemaakt dan nu het geval is (slechts 1 exemplaar beschikbaar in de VU-bibliotheek). Dit is in het voordeel van studenten maar ook van betrokkenen vanuit de financiële dienstverlening die niet naar de VU bibliotheek hoeven te komen om de scriptie in te kunnen zien of te lenen. Ook worden op deze manier nieuwe scriptanten veel beter in staat gesteld om relevante informatie op te speuren en te benutten.

Ook zou de website kunnen dienen als algemene informatiebron over het lopen van stage en het schrijven van een scriptie. Om het leerproces van de studenten te bevorderen, zouden studenten hun ervaringen tijdens hun stage/scriptie-periode kunnen documenteren. Deze documenten moeten dan vervolgens op de website worden gezet ter ondersteuning en stimulering van de leerprocessen en ontwikkeling van volgende scriptanten. Uiteindelijk zal het leereffect van de stages en het niveau van de scripties hierdoor worden verhoogd.

Tenslotte zou de website als middel kunnen worden gebruikt om de loopbanen van de scriptanten na hun afstuderen bij te houden. De afgestudeerden kunnen dan de website gebruiken om een “mini-alumni”-netwerk te onderhouden met een stage-achtergrond in de financiële dienstverlening en scripties over leren en ontwikkelen als professionals als gezamenlijke achtergrond.”

2.2 *De keuze voor de digitale leeromgeving Blackboard*

Uit bovenstaande projectdoelstellingen blijkt dat een website ter facilitering van een HRM community enerzijds dient te functioneren als documentatiebibliotheek, en anderzijds als communicatiemedium. Daarnaast wordt er beoogd verschillende interne en externe doelgroepen te bereiken: enerzijds studenten die een stage of scriptie volgen en hun eventuele externe begeleider, daarnaast HRM professionals (met VU-alumni als het voornaamste segment daarvan).

De vaststelling van deze criteria heeft in een vroeg stadium van het project geleid tot de beslissing om geen ‘dedicated’ website te bouwen, maar in de plaats daarvan gebruik te maken van de digitale leeromgeving Blackboard om een website te realiseren.

Blackboard biedt de gespecificeerde functionaliteit om op gestructureerde wijze informatie aan te kunnen bieden, en anderzijds verschillende communicatietools als discussieforums, chatrooms, mogelijkheden voor documentuitwisseling en werken in groepen etc.

Daarnaast is het met Blackboard mogelijk om de toegang voor interne en externe gebruikers goed te regelen, waarbij interne gebruikers indien gewenst toegang tot meer functionaliteit en inhoud krijgen dan externe gebruikers.

Tot slot wordt Blackboard sinds september 2003 als standaard digitale leeromgeving ingezet bij het onderwijs van FEWEB. Studenten zijn dus goed vertrouwd met de werking van het systeem en alumni

zullen dat straks ook zijn. Bovendien is het systeem technisch betrouwbaar en centraal en facultair ondersteund.

In het projectvoorstel zijn ook doelstellingen op korte en lange termijn beschreven, namelijk het realiseren op korte termijn van een website ter begeleiding van HRM scriptanten en stagairs, en op lange termijn de opzet van een learning community voor HRM managers en alumni.

Dit heeft geresulteerd in twee hoofdactiviteiten; met name de opzet van een website in Blackboard voor onmiddellijke gebruik in het onderwijs, anderzijds een verkenning van de mogelijkheden om op termijn een learning community te creëren die zich ook richt op een breder publiek van HRM professionals.

2.3 Inzet van Blackboard bij de begeleiding van scripties en stages

In samenwerking met Niels Bouwman, (facultaire Blackboard ondersteuner bij FEWEB) is een Blackboard site opgezet ten behoeve van de scriptiestudenten van dr. E.C. van der Sluis. Het gaat om 3^e en 4^e jaars studenten die respectievelijk een bachelor- en masterthesis schrijven in het themagebied Human Resource Management (looptijd van 9 maanden)¹. Een stage lopen is facultatief.

De website wordt op dit moment vooral gebruikt om informatie over verschillende aspecten van het stage lopen en scriptie schrijven aan te bieden. Naarmate het aantal gebruikers van de website groeit, is het de bedoeling dat de interactieve aspecten van Blackboard beter benut gaan worden, en dat studenten in staat zullen zijn hun ervaringen of eventueel problemen met elkaar te bespreken. Op dit moment maken 12 studenten gebruik van de website, in april 2004 zullen daar een vijftigtal nieuwe thesisstudenten bijkomen.

Blackboard wordt momenteel benut ter ondersteuning van volgende zaken:

Oriëntatie voor potentiële scriptanten

- Studenten die erover denken bij dr. E.C. van der Sluis een scriptie te schrijven kunnen zich via deze site oriënteren op het onderwerp, de werkwijze en mogelijke thema's.
- Een aanmeldingsformulier is beschikbaar waarmee men het eerste contact legt met de docent over een mogelijk te schrijven scriptie.

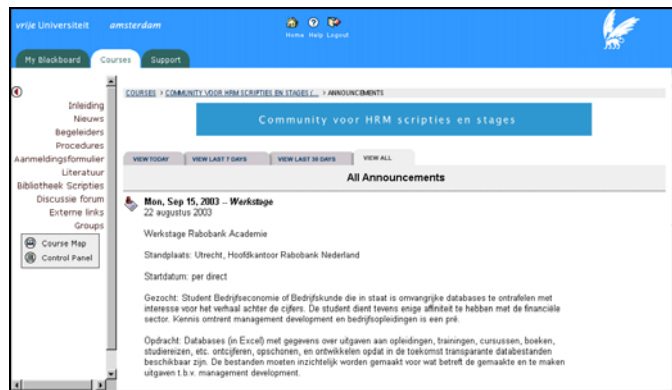
Informatie voor scriptanten

- Op de website is informatie te vinden over inhoud (o.a. een database met voorbeelden van goede HRM scripties) en procedures (o.a. over de beoordelingswijze, contactinformatie voor de docent, etc.) m.b.t het schrijven van een scriptie.

Informatie over stageplekken

- Op de website worden beschikbare HRM stageplaatsen geadverteerd worden (zie plaatje).

¹ In 2004 rondt een groep 4^e jaarsstudenten ook nog hun doctoraalscriptie af (voorloper van de masterthesis).

Begeleiding van scriptanten

- Elke scriptant heeft toegang tot een aparte groepspagina waarin onderzoeksopzet, voorlopige versies van documenten etc. geplaatst kunnen worden en met de docent besproken.

Begeleiding van stagiaires

- Er zal een vorm worden opgezet om stagiaires via Blackboard te begeleiden – deze zal ontwikkeld worden om het moment dat er ook effectief studenten zijn die stage gaan lopen (aangezien stage lopen facultatief is sinds 2003, wordt verwacht dat slechts weinigen hiervoor zullen opteren).
- HRM managers die stages begeleiden zullen ook toegang krijgen tot Blackboard, enerzijds om informatie te raadplegen, anderszijds om studenten online te kunnen begeleiden/vragen te beantwoorden. In eerste instantie zullen managers als 'guest' toegang hebben tot de site (n.a.v. gesprek met Gerdien Jansen over toegang van externen).

2.4 Kennisdisseminatie m.b.t het project

Gedurende dit project is het inzicht ontstaan dat deze website een eerste aanzet kan vormen om binnen de faculteit meer openheid en duidelijkheid te creëren rondom scriptiebegeleiding. Scriptiebegeleiding is recentelijk complexer geworden door de invoering van de bachelor-master structuur, aangezien studenten nu zowel in de bachelor- als de masterfase een afstudeeropdracht moeten maken. De dubbele scriptielast vereist dat meer docenten (meer) scripties gaan begeleiden en vraagt dus om een efficiëntere en doorzichtiger aanpak.

Als meerdere docenten met behulp van een scriptiewebsite studenten gaan begeleiden, krijgt men onder meer beter inzicht in waar collega's inhoudelijk mee bezig zijn, kan men meer van elkaars expertise profiteren en inhoud op elkaar afstemmen.

Daarbij is het nog relevant te vermelden dat per 1 november 2003 Lidewey van der Sluis is benoemd tot Universitair Hoofddocent Methoden en Technieken van Bedrijfswetenschappelijk onderzoek. Per die datum zal zij zich naast haar huidige HRM onderwijs en onderzoek bij de afdeling Management en Organisatie bezig gaan houden met het verder ontwikkelen, coördineren en verzorgen van Methoden en Technieken onderwijs in de BA- en MA-fasen. Vanuit deze functie is zij ook aanspreekpunt geworden voor vraagstukken en procedures omtrent stages en scripties bij de opleiding Bedrijfswetenschappen. Dit betekent dat zij langs deze weg de verdere ontwikkeling van scriptiewebsites kan sturen en stimuleren in de meest optimale richting. Zo zal uiteindelijk de gehele opleiding Bedrijfswetenschappen profijt hebben van het oorspronkelijke kleinschalige initiatief.

Om het proces van kennisdeling een eerste aanzet te geven, en andere docenten binnen de faculteit te motiveren gelijkaardige websites op te zetten, is door dr. E.C. van der Sluis op 18 december 2003 een presentatie op de faculteit gegeven over haar website en ervaringen tot dusver. Daarin heeft ze een voorstel gedaan voor een template website die ook door collega's gebruikt kan worden en een aantal organisatorische en onderwijskundige aspecten van online stage- en scriptiebegeleiding ter discussie gesteld. De twaalf aanwezige docenten reageerden enthousiast en het voornemen is opgevat dat alle aanwezigen begin april 2004 met een gelijkaardige website van start gaan. Dan starten namelijk 90 doctoraalstudenten Bedrijfswetenschappen en 70 bachelorstudenten met hun thesis. De templates hiervoor zullen opgezet worden door de facultaire Blackboard ondersteuner (Niels Bouwman).

Dr. E.C. van der Sluis zal over de plannen om scriptiewebsites breder in de faculteit in te zetten ook twee vervolgpresentaties geven bij ontwikkelteam vergaderingen van de bachelor- en masteropleiding in januari 2004 (bijgewoond door alle vakcoördinatoren).

De docent heeft verder in een gesprek met Dr. B. van Hees, coördinator van het vak Academic Skills ('het scriptieklasje') nagegaan hoe Blackboard door beiden complementair kan ingezet worden. De procesbegeleiding bij het schrijven van een thesis vindt plaats via het vak 'Academic Skills en Competencies' terwijl de docent inhoudelijke begeleiding geeft bij het schrijven van de scriptie. Deze inhoudelijke verdeling lijkt ook relevant voor andere collega's die hiermee aan de slag zouden willen gaan.

Met collega docent Drs. O. Bouwmeester (die ook reeds een scriptiewebsite onderhoudt) is bedacht hoe websites voor stages en scripties een structurele plaats in de Blackboard course catalog (onder FEWEB) te geven.

2.5 Het creëren van een Learning Community

De docent wil deze website op termijn graag zien uitgroeien tot een volwaardige professionele learning community voor HRM managers. Een van de doelstellingen in het projectvoorstel was daarom het creëren van een basis voor het opzetten van een alumni-netwerk als een soort virtuele kenniskring rondom het thema "Leren in Organisaties". Hiermee wordt ook mede mogelijk om onderzoek te doen naar het loopbaanverloop van scriptanten na hun afstuderen

In de korte looptijd van het project zijn nog geen concrete activiteiten uitgevoerd om dergelijke community op te zetten maar zijn een aantal inhoudelijke en organisatorische randvoorwaarden verkend voor het bouwen van een succesvolle community. Voor een aantal randvoorwaarden is een eerste aanzet gegeven om deze verder uit te werken, voor anderen dient dit nog te gebeuren. Voor de beschrijving van de randvoorwaarden is relevante (internet) literatuur geraadpleegd en zijn ook een aantal bestaande online HRM communities bekeken (o.a. www.aomonline.org en www.hrdiv.org)

Het plan is momenteel om in januari 2005 een concrete start met de learning community te maken. Op dat moment zal de website inhoudelijk beter ontwikkeld zijn (er is dan twee maal een hele stage/scriptiecyclus doorlopen), en zullen een aantal afgestudeerde scriptanten die het beroepsveld ingaan via Blackboard contact kunnen blijven houden met elkaar en studenten die aan hun scriptie werken en/of stage lopen. Op die manier kan een goede inhoudelijke basis gelegd worden voor de opzet van de community en wordt gestart met een gemotiveerde gebruikersgroep.

2.5.1 Inhoudelijke randvoorwaarden

Duidelijke omschrijving van de doelgroep en doelstellingen

De doelgroep zal zich in eerste instantie beperken tot studenten en afgestudeerden scriptanten. De afgestudeerden kunnen de website gebruiken om een "mini-alumni" netwerk te onderhouden waarbij de

gezamenlijk achtergrond enerzijds een stage-achtergrond in de financiële dienstverlening is en anderzijds een scriptie over leren en ontwikkelen als professionals. Op die manier kunnen college-alumni op informele wijze ervaringen en informatie uitwisselen en gemeenschappelijk kennis bouwen.

Daarnaast kunnen studenten en afgestudeerden met elkaar in contact treden. Dit biedt voordelen vanuit praktisch en onderwijskundig oogpunt. Studenten kunnen op die manier bijvoorbeeld een stageplaats regelen maar een expert kan ook uitgenodigd worden om virtueel een bepaalde problematiek te behandelen of een thematische discussie te begeleiden.

Eenmaal op deze wijze enig momentum bereikt wordt, dient overwogen te worden om de website ook open te stellen voor een breder publiek van HRM professionals in Nederland. De voertaal zal Nederlands zijn.

Ontwikkelen van een gedragscode

Net zoals bij gemeenschappen in de normale wereld hebben virtuele communities hun eigen normen en waarden, regels en wetten. Deze normen en waarden vormen de binding bij alle sociale processen binnen de community. Een basis van dergelijke gedragscode zal bij aanvang aanwezig moeten zijn en zal in overleg met de leden van de gemeenschap verder gestalte moeten krijgen.

Aantrekkelijke inhoud

Een van de belangrijkste voorwaarden om een community aantrekkelijk te maken voor nieuwkomers en er voor te zorgen dat ze ook blijven terugkomen is kwalitatief hoogstaande en nuttige inhoud. Het is belangrijk dat inhoud regelmatig en consistent toegevoegd wordt, zodat bezoekers de gewoonte kweken af en toe de site te komen checken. Na de opbouw van een trouwe gebruikersgroep is het ook belangrijk interactiemogelijkheden in te bouwen. In het begin kan dit eenvoudig de vorm van één discussieforum aannemen. Als er voldoende berichten gegenereerd worden kan overgegaan worden tot meerdere discussiefora. Bij aanvang is het belangrijk te investeren in het genereren van discussie door het aandragen van discussietopics en aanmoedigen van deelnemers om te reageren.

[Bron: Alt, B. (2000, oktober). Laying the Community Foundation. *Email Publishing Digest*. Beschikbaar via: <http://epdigest.com/articles/community/20001025/>]

Bij de start van de community zullen een aantal taken verricht moeten worden om deze voorwaarden te realiseren en moet ook goed vastgelegd worden wie deze zal uitvoeren. In eerste instantie zullen deze taken door dr. E.C van der Sluis waargenomen worden.

2.5.2 Organisatorische randvoorwaarden

Het is belangrijk dat de online community gemakkelijk en permanent toegankelijk is. In dat opzicht voldoet Blackboard aan de voorwaarden. Om in te loggen bij Blackboard is een login en wachtwoord nodig. Met Gerdien Jansen, functioneel beheerder van Blackboard bij de VU is overlegd hoe de toegang tot Blackboard voor (externe) stagebegeleiders, alumni en algemeen geïnteresseerden kan geregeld worden.

- *Externe stagebegeleiders*: kunnen (voor een beperkte periode – e.g. drie maanden) een Blackboard login krijgen.
- *Algemeen geïnteresseerden*: zullen via een gastlogin toegang krijgen. Dit betekent dat ze mogelijk geen toegang krijgen tot sommige onderdelen van de website
- *Alumni*: op dit moment is niet duidelijk of studenten na hun afstuderen hun eigen Blackboard login kunnen behouden, en zo ja, voor hoelang. Er is in dit opzicht nog geen VU breed alumni beleid ontwikkeld. Alumni zullen alleszins ook via een gastlogin toegang kunnen krijgen. Of zij hun eigen login behouden is nog niet duidelijk. Aspecten van toekomstige toegang bij deze learning community worden door de afdeling ICT&O meegenomen als case study voor een werkgroep Archiverings- & Alumnibeleid m.b.t Blackboard die in 2004 zal opgezet worden.

3 Conclusies en aanbevelingen

In het project is een start gemaakt met de opzet van een website ter ondersteuning van studenten die stage lopen en een scriptie schrijven. Er is een structuur voor de website bedacht en voor inhoudelijke invulling gezorgd. In geen enkel opzicht is de website nu 'af'. Ze zal organisch verder groeien, naarmate er bijvoorbeeld meer voorbeelden van goede scripties beschikbaar komen. Naarmate meer scriptanten toegang krijgen tot de site zal ook beter geprofiteerd kunnen worden van de interactiemogelijkheden van Blackboard voor bijvoorbeeld het opzetten van intervisiegroepjes.

Verder zijn de mogelijkheden onderzocht om op termijn de website te laten evolueren tot volwaardige learning community door ook alumni en andere professionals toegang te verschaffen, zodat een dynamische leeromgeving ontstaat waar op informele wijze kennis kan worden uitgewisseld en ontwikkeld.

Een learning community levendig houden is geen sinecure en vereist vooral bij aanvang voldoende investering in het voorzien van nuttige inhoud en het stimuleren van interactie. Dit is een van de belangrijkste uitdagingen voor het slagen van het vervolgproject.

De ideeën die in het kader van het project verkend en uitgewerkt zijn hebben ook een bredere relevantie, zowel voor de faculteit als voor de rest van de VU. Binnen de faculteit is gepeild naar de interesse van andere docenten om Blackboard in te zetten voor stage- en scriptiebegeleiding, zodat op dit vlak meer openheid en duidelijkheid gecreëerd wordt omtrent relevante thema's voor scripties en inhoudelijke interessesferen van collega's. Naar aanleiding van een presentatie die dr. E.C. van der Sluis hierover heeft gehouden, hebben collega's interesse getoond om ook met dergelijke ondersteunende websites aan de slag te gaan in 2004.

De ontwikkeling van een learning community voor alumni roept ook de vraag op of en hoe de VU Blackboard wil inzetten als middel om contact te houden met deze doelgroep en van haar expertise te kunnen blijven profiteren. In dit kader zullen een aantal vragen die dit project heeft opgeroepen ook meegenomen worden in een ICT&O werkgroep over Blackboard archiverings- en alumnibeleid die in 2004 zal opgericht worden.